

tak i velmi mnoho peněz. Mohu vysloviti naději, že nynější ministr školství neodepře tu štědré ruky. S radostí mohu však konstatovati, že knihovny seminární prvního studijního oddílu (římsko-právní, historicko-právní a církevně-právní) jsou vskutku zejména prozíravou péčí člena profesorského sboru Dr. S o m m e r a účelně a bohatě vybaveny.

Ministr školství v pozdravném přípisě, zasláném k otevření fakulty právnické a filosofické, napsal:

»Slovenský kmen vo svojej umeleckej a duchovnej tvorbe a kulture vôbec chová mnoho zvláštnych prvkov. Bude Vašou prácou, slovutní pánovia, prácou Vás učencov a generacií, ktoré Vy vychováte, usporiadať svojrázne prvky tohoto duchovného života, do vedeckej sústavy a obohatiť tak kultúru československého národa, aj kultúru všeludskú. Tejto sústavne usporiadanej práce dosiaľ nebolo a preto slovenský duch nebol známy ani doma v československom národe ani ostatným národom slovanským. Teprv teraz musí sa stať jasnou a zrejmou hodnota, hĺbka a význam duševných schopností slovenského kmeňa.

Som si istý, že sa ujmete, vážení pánovia, tejto veľkej práce s láskou a vytrvalosťou, že budete prvými objaviteľmi nových kultúrnych hodnôt vo strednej Európe u kmeňa, ktorý bol po tisíc rokov nielen politicky, ale aj kultúrne utlačovaný a ktorý nemohol svojou hrivnou prispievať k povzneseniu kultúrnych pokladov všeludských.»

Mohu ujistiť, že úkoly tyto tanou celému profesorskému sboru stále jako jasný cíl před očima. L.

Dr. Kotysa, major:

Zásadní rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu v Praze.

K založení vojenské soudní pravomoci ve smyslu §-u 16. odst. 1. voj. tr. ř. se vyhledává, aby opatření v tomto §-u uvedená stala se proti určité osobě.

Nejvyšší vojenský soud uznal na veřejném sezení dne 17. května 1921 o zmatečné stížnosti a odvolání vojenského prokurátora v K. a zmatečné stížnosti obžalovaného desátníka K. H. a čtyř společníků proti rozsudku divisního soudu v K., jímž obžalovaný K. H. a spol. odsouzení pro zločin pokusu vraždy podle §-ů 15. a 417. v. tr. ř. a odsouzení ve smyslu §-ů 417, a 92. v. tr. ř. a 309. v. tr. ř. a kromě toho desátník K. H. byl podle §-u 306:46 v. tr. ř. osvobozen od žaloby pro zločin zpronevěry dle §-u 474. v. tr. ř., takto za právo:

Rozsudek I. stolice ohledně desátníka K. H. se z moci úřední v celém rozsahu zrušuje a trestní věc se odstupuje civilním trestním úřadům k příslušnému řízení.

D ů v o d y :

Rozsudkem divisního soudu v K. byl K. H. a jeho čtyři společníci uznáni vinnými zločinem pokusu vraždy dle §-ů 15. a 417. v. tr. ř., spáchaného tím způsobem, že dne 12. června 1919 ve V. V., v úmyslu usmrtití sedm zatčených, na ně střídali, tedy podnikly takové jednání, které ku skutečnému provedení vedlo, při čemž však se nedá zjistiti, kdo z obžalovaných zranění takového rázu způsobil, že z toho smrt toho kterého nastala. Desátník K. H. byl dále osvo-

bozen dle §-u 306:4. v. tr. ř. od žaloby, že téhož dne vyzval oněch sedm zatčených k odevzdání všech cenných věcí, z nichž také si některé zadržel, čímž měl spáchatí zločin zpronevěry dle §-u 474. v. tr. ř.

Maje rozhodovati o zmatečné stížnosti a odvolání vojenského prokurátora a zmatečné stížnosti obžalovaných proti tomuto rozsudku podané, shledal nejvyšší vojenský soud, že divisním soudem v K. uznaná příslušnost vojenského trestního soudu ohledně desátníka K. H. není odůvodněna, rozsudek tudíž v tomto směru zatížen jest zmatkem dle bodu 6. §-u 358. v. tr. ř.

Z protokolu o hlavním přelíčení a doplněných spisů jest patrné, že obžalovanému K. H. byla jeho vojenským oddílem dne 29. srpna 1919 udělena dovolená na neurčitou dobu a že byl H. týž den ve smyslu výnosu MNO. z činné služby vojenské propuštěn za účelem nastoupení místa u civilního úřadu. Dle přípisu tohoto úřadu ze dne 21. února 1921 nastoupil H. železniční službu dne 2. února 1921 a zastává tuto dosud.

Z toho jest patrné, že zmíněnou dovolenou, jelikož udělena byla na dobu delší tří měsíců považovati jest za trvalou dovolenou a že byl obžalovaný přeložen dnem 29. srpna 1919 do neaktivního stavu.

Ve smyslu ustanovení §-u 16. v. tr. ř. přestává vojenská trestní příslušnost pro obecné činy trestné ukončením poměru, na kterém se zakládá pravomoc vojenských trestních soudů, nečinilo-li ku sepsání trestního oznámení povolání velitelství neb místní úřad, neb příslušný vojenský prokurátor (soud) před ukončením tohoto poměru žádného opatření, čelícího k přípravě neb zahájení trestního řízení. Z trestních spisů jde na jevo, že trestní oznámení proti společníkům H. počátkem srpna 1919 bylo vojenským oddílem předloženo služební cestou příslušnému vojenskému velitelství. V trestním oznámení H. jako spolupachatel není označen, nýbrž pouze podotknuto, že ještě jeden voják X. pěšího pluku s ostatními obžalovanými čin provedl. Vojenský prokurátor v K. zavedl dne 7. října 1919 vyhledávací řízení soudní proti zmíněným čtyřem mužům, jakož i proti neznámým pachatelům.

Teprve dne 9. dubna 1920 byl H. jako obviněný u divisního soudu v K. v předmětu vyslyšán. Po provedení dalších ještě šetření byly trestní spisy 15. května 1920 vyšetřujícím soudcem zaslány vojenskému prokurátorovi k návrhu dle §-u 237. v. tr. ř., načež týž rozšířil dne 11. června 1920 vyhledávací řízení pro podezření ze zločinu vraždy a zpronevěry též na desátníka K. H. Za toho stavu věci nebyl již vojenský prokurátor v K. oprávněn ku stíhání obžalovaného H. pro zmíněné zločiny, a nebyl ani divisní soud tamže příslušným ku rozhodnutí ohledně H.

Pouhému oznámení obecného trestného činu, došlému příslušnému vojenskému velitelství a vojenského prokurátora před vystoupením obžalovaného z vojenské jurisdikce, nelze přiznati účinku v § 16:1 v. tr. ř. naznačeného, není-li pachatel příslušnému úřadu znám, ježto má-li dle tohoto ustanovení v. tr. ř. založena býti vojenská trestní příslušnost pro obecné činy trestní, jest, jak z důvodové zprávy k v. tr. ř. uvedené příslušné vojenské úřady učinily proti určité osobě (§ 130:1 a 2. v. tr. ř.) před ukončením poměru zakládajícího pravomoc vojenských trestních soudů opatření čelící k přípravě neb k zahájení trestního řízení. Nařízení vyhledávací proti neznámým pachatelům, jako v daném případě se stalo, k založení vojenské jurisdikce nestačí. § 16:1. v. tr. ř. poukazuje výslovně na § 130:1 a 2. v. tr. ř., kdežto o případu, kdy osoba pachatelova jest neznáma, pojednává § 134. v. tr. ř. Poslednější ustanovení dlužno vyklati v souvislosti s ustanovným § 16:1. v. tr. ř. tak, že příslušnost vojenských trestních úřadů ku konání šetření proti neznámým pachate-

lům přestává, vyšlo-li na jevo, že poměr, který vojenskou soudní pravomoc zakládal, jest již ukončen, to jest, že byl pachatel z činné služby trvale propuštěn.

Ustanovení § 16:1. v. tr. ř. pozměnilo také dřívější právní stav (§ 4. zákona ze dne 20. května 1869 č. 78. ř. z.), kdy k trvání vojenské trestní příslušnosti stačila známost trestního činu, před vystoupením pachatele z vojenské jurisdikce. Avšak ani tu nestačilo, byl-li trestní čin nějakému úřadu vůbec znám, nýbrž vyhledávalo se dle utsáleného právního názoru, aby čin byl znám příslušnému vojenskému velitelství, povolánému ku zavedení trestního stíhání, to jest, aby toto mělo možnost proti pachateli jako takovému zakročiti prve, než tž z vojenské soudní pravomoci vystoupil.

Shora uvedené ustanovení § 16:1. v. tr. ř. nemá pak za účel, rozšířiti rozsah vojenské soudní pravomoci proti stavu dřívějšímu, ono jej naopak omezuje, stanovíc, že státi se musí i opatření příslušného úřadu, vztahující se na přípravu neb zahájení trestního řízení prve, než ukončen poměr vojenskou soudní pravomoc zakládající. Nebyla-li však určená vojenská osoba, jež sice spáchala obecný trestný čin v době, kdy podléhala vojenské trestní pravomoci, známa a pro tento čin trestní od příslušného vojenského úřadu k odpovídání vzatá, nesahá vojenský interes dále, než aby tato z vojenské jurisdikce vystoupivší osoba zasloužilého trestu došla příslušným civilním trestním úřadem.

Ze svrchu vylíčeného stavu věci vychází, že desátník K. H. v době, kdy ještě konal činnou službu vojenskou, ani z popisu ani z bližších okolností jako pachatel v úvahu nepřicházel a že proti němu tž žádného opatření čelícího k přípravě neb zahájení trestního řízení se žádné strany učiněno nebylo.

K tomuto zmatku dle § 358:6 v. tr. ř. musel nejvyšší vojenský soud při rozhodování o opravných prostředcích přihlížeti ve smyslu § 373, odst. 1. v. tr. ř. z povinnosti úřední a bylo tudíž po rozumu § 373, odst. 2. a § 371, odst. 3:2 v. tr. ř. rozhodnouti, jak svrchu uvedeno.

Rozk. č. j. P. 553-20. ze dne 17. května 1826.

Dr. Miloš Vančo:

Z advokátskej komory v Turčianskom Sv. Martine.

Komora v disciplínarnej veci oproti dr. A. pravotárovi pokračovanie zastavila.

D o v o d y :

J. C. podala ponosu oproti dr. A. pravotárovi preto lebo menovaný zastupoval ju v pravote, v ktorej ač obyvateľka mala právo chudoby, predsa dr. A. žiadal od nej pravotné trovy a tieto exekúciou od nej aj vymáha.

Advokátska komora zaopatrila písma pravoty od súdnej stolice v B. a konštatuje z nich:

1. Že advokátska komora bratislavská **nevymenovala** dr. A., aby obviňovateľku v tejto pravote ako záštitník zastupoval;

2. v pravote tejto súdna stolica ustálila dr. A. trovy oproti obviňovateľke, a tie ustálila s obmedzením, ktoré vypovedá §. 50. zák. 81. XXXIV. z r. 1874.